

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

2 juli 2001

HOORZITTING

**met de heer Bert De Graeve over de beheersovereenkomst
tussen de VRT en de Vlaamse Gemeenschap 2002-2006**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door de heer Jo Vermeulen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jos Stassen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Eddy Schuermans, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Cis Schepens ;

mevrouw Marijke Dillen, de heren Julien Librecht, Miel Verrijken ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Stassen ;

mevrouw Margriet Hermans.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Luc Martens, Freddy Sarens, Gilbert Vanleenhove ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, Jacques Laverge, Paul Wille ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Felix Strackx ;

de heren Peter De Ridder, André Van Nieuwkerke ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door minister Dirk Van Mechelen	4
2. Toelichting door de heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder VRT	5
3. Vragen van de leden en antwoord van de minister en van de heer De Graeve	7

1. Toelichting door minister Dirk Van Mechelen

Minister Dirk Van Mechelen : Vooreerst wil ik nog even de procedure bekijken, die aan de basis van de tot standkoming van deze beheersovereenkomst lag. Bedoeling van de Vlaamse overheid en de openbare omroep was om zo snel mogelijk klaarheid te scheppen inzake de financiering en werking, en dit vanaf 1 januari 2002.

De ambitie om deze overeenkomst open te breken bestond vorig jaar al, vooral dan om de e-VRT kansen te geven. Daartoe namen we al op 15 december van vorig jaar een afzonderlijke beslissing. De beheersovereenkomst zelf werd op 23 mei jl. goedgekeurd door de Vlaamse regering en op 28 mei door de raad van bestuur. Vandaag wil ik de krachtlijnen van deze overeenkomst meegeven.

2. Toelichting door de heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder VRT

De heer Bert De Graeve, gedelegeerd bestuurder VRT : Ik beperk me tot de meest essentiële zaken. De VRT werkt op langere termijn, dat wil zeggen dat zo weinig mogelijk wordt afgeweken van de echte strategische keuzes, die genomen zijn naar aanleiding van het mini- en maxidecreet vier jaar geleden. Deze beheersovereenkomst is een verderzetting van een aantal vroeger genomen strategische opties, ook al zijn er enkele belangrijke bijstellingen gebeurd.

In de beheersovereenkomst 2002-2006 wil de VRT in ieder geval twee zaken garanderen. Ten eerste is en blijft de VRT een waarborg voor de Vlaamse culturele identiteit in de audiovisuele media. Aangezien die laatste bijzonder snel globaal evolueren, is het bewaren van een relatief kleine Vlaamse culturele identiteit niet evident. Ten tweede willen we een basisplatform aanreiken ter voorkoming van een duale informatiemaatschappij.

Rekening houdend met de opmerkingen van het Rekenhof dat we duidelijk onze bronnen moesten vermelden, onderstreep ik dat een beheersovereenkomst niet zomaar geschreven wordt. We hebben ons gebaseerd op : een eerste beheersovereenkomst, een beleidsnota van de minister, een VRT-beleidsnota, beleidsbrieven met beleidsprioriteiten, de kleurennota, de beslissing van de Vlaamse regering over het digitaal thuisplatform, de nota van bevindingen van het Rekenhof die een aantal beheersovereenkomsten heeft onderzocht en het voorstel tot beleidsnota van de VRT voor de volgende vijf jaar.

Een essentieel element, waaraan een apart hoofdstuk gewijd is, is de kwaliteit en een definiëring ervan. We hebben daarbij kunnen rekenen op medewerking vanuit Nederland. We hebben geprobeerd om in de beheersovereenkomst de definities op te nemen zodat we kunnen bepalen over welke vorm van kwaliteit we praten zodanig dat we maatstaven kunnen hanteren om die te beoordelen en erover rapporteren. We wensen de invoering van een geïntegreerd kwaliteitsstelsel in de VRT, dat we moeten beheren en waarover we kunnen rapporteren. Het is een stelsel dat als enige bedoeling heeft de kwaliteit van de programma's te vergroten, te bewaken en te evalueren. Voorts wensen we transparante en meetbare performantiemaatstaven. Uiteindelijk moet men een en ander kunnen meten om te vermijden dat we zonder enige beperking naast elkaar blijven praten.

Hoe hebben we kwaliteit gedefinieerd ? Een functionele kwaliteit is essentieel zowel voor de opdrachtgever als voor de gebruiker. Vervult het programma de functie die ervan verwacht wordt zowel vanuit de opdrachtgever als vanuit de gebruiker ? We zijn het instrument daartussen en vormen de link tussen de opdracht en de gebruiker.

Voorts is er de toegeschreven kwaliteit. Bereikt het programma de doelgroep en hoe waardeert deze het ? Dat is een belangrijk element dat zich uit in waarderingscijfers door het publiek, maar de relativiteit van die cijfers moet benadrukt worden omdat het een perceptie is van kwaliteit die door veel elementen beïnvloed kan worden.

Daarnaast is er kwaliteit met betrekking tot de publieke opdracht. Het is niet alleen de VRT die kwaliteit moet brengen. Die opdracht moet geformuleerd worden door de overheid. Het is met andere woorden de kwaliteit van de besluitvorming van dit parlement, van de regering en van de raad van bestuur. De middelen die daaraan verbonden worden, zijn eveneens een element van kwaliteit. Ethische kwaliteit is ook belangrijk. Daarover hanteren mensen vaak verschillende normen. Het gaat om morele en ethische eisen die aan het programma-aanbod worden gesteld.

De VRT moet durven confronteren en soms provoceren, maar moet meeleven met de polsslag van de maatschappij. Dat kan men niet voor vijf jaar vastleggen in een beheersovereenkomst. Normen evolueren immers. Daarom rapporteren we jaarlijks aan dit parlement. Dat is voor een stuk een toetsing met de maatschappelijke omgeving. Voorts is de raad van bestuur samengesteld uit alle maatschappelijke geledingen.

Aan de professionele kwaliteit moeten we continu blijven werken. Dat zijn de eisen die het vak stelt aan audiovisuele programma's, de keuze van medewerkers en de opdracht die we aan hen geven, dat is de kwaliteit van de opleiding en uiteindelijk de manier van werken. Operationele kwaliteit is de mensen met de beschikbare middelen effectief en efficiënt laten werken.

Voor televisie zijn de performantiemaatstaven weinig veranderd. We krijgen meer middelen van de overheid om onze informatieopdracht te versterken. Die informatieve opdracht is prioritair. Nieuwe performantiemaatstaven zijn een totaalbereik op weekbasis van 70 procent van de Vlamingen. Dat komt tegemoet aan de vraag van velen dat we niet onder druk staan om zoveel mogelijk mensen te bereiken. Ik ben het daar niet mee eens. De opdracht van een publieke omroep is zoveel mogelijk mensen met onze programma's bereiken. Ik ben het wel eens met de aanpassing naar een relatief bereik voor 4 tot 12-jarigen. Het is niet onze opdracht om ervoor te zorgen dat kinderen zoveel mogelijk naar televisie kijken, maar als ze het doen, moeten we ons aandeel opeisen. Zo moeten we 70 procent van de kinderen die televisie kijken, bereiken.

Voor nieuws en informatie blijven we de lat leggen op 1,5 miljoen kijkers per dag of 1 Vlaming op 4.

Dat is operationeel erg moeilijk haalbaar, maar het is geen hoge maatschappelijke maatstaf. We vragen voorts een vrij hoge waardering van 75 procent. Daarbij moet de relativiteit van waardering behouden blijven. Het is een goede indicatie op lange termijn : als we bijvoorbeeld continu op 60 procent zitten, weten we dat we niet goed bezig zijn. We moeten evenwel voorzichtig zijn : op piek- en dalmomenten kunnen emotionele factoren meespelen in de waardering. Ten slotte is er de invoering van een kwaliteitscontrolesysteem. Daarover gaan we jaarlijks rapporteren en op vraag van het Rekenhof hebben we dat in onze rapportering van 2000 al apart behandeld.

Voor de radio proberen we het even goed te doen als in het verleden. We streven een evenwichtig bereik van alle bevolkingsgroepen na. We moeten de vijf binnenlandse netten optimaal gebruiken voor de diverse bevolkingsgroepen. We proberen 65 procent van de mensen die naar de radio luisteren, te bereiken. We moeten ons relatief weekbereik aanpassen aan de komst van de landelijke commerciële radio.

Radio Vlaanderen Internationaal (RVI) gaan we niet weghalen van zijn radio-opdracht, maar we gaan na of het nog exclusief een radio-opdracht moet zijn of dat er elementen zijn om RVI als een multimediaal venster op Vlaanderen te ontwikkelen aan de hand van nieuwe technologieën. Ten slotte worden dezelfde kwaliteitsnormen – en controles geïnstalleerd met dezelfde rapporteringen over de voorgestelde definities bij televisie.

Wat de innovatieve mediaprojecten betreft spreekt het vanzelf dat we e-VRT als concept willen behouden. Het is een totaalconcept. Het is een onderzoeks- en ontwikkelingsforum waarbij we de praktische behoeften van de Vlaamse audiovisuele media willen gaan vertalen tot en met fundamenteel onderzoek bij universitaire instellingen. Heel concrete projecten zijn het digitaal thuisplatform, het onderzoeksprogramma over MPEG-standaarden voor de Vlaamse audiovisuele sector en de oprichting van een applicatieserviceprovider waarbij we met een pilootinfrastructuur beginnen binnen de VRT en de Vlaamse regering in de maand januari 2003 beslist of we het verder gaan ontwikkelen voor de Vlaamse audiovisuele sector.

Voorts wens ik mijn bezorgdheid uit te drukken over de financiering van de projecten van e-VRT. Voor 2001 bestaat de zekerheid van 329 miljoen frank, maar daarna is er geen garantie dat er financiële middelen vrijgemaakt worden. Ik heb van de minister al een positief antwoord gekregen, maar ik hoop dat het parlement erover zal waken dat we verder kunnen werken aan de projecten die we aanvangen.

De VRT is een verticaal geïntegreerd bedrijf. We hebben daaraan verbonden kosten en daarom hebben we ook extra middelen voor technologie en transmissie. De uitbouw van een DAB-netwerk is verzorgd. We zouden graag zoveel mogelijk toepassingen op dat netwerk uitbouwen. Voor digitale videobroadcasting moet in 2003 een belangrijke beslissing genomen worden. Als we bewezen hebben dat het digitaal thuisplatform inderdaad een te volgen piste is om uit te breiden tot de totale Vlaamse bevolking, moeten we over de nodige middelen beschikken.

De veertig jaar oude kortegolfinstallatie wordt buiten werking gesteld wegens veel te duur. Als zich in de toekomst kostefficiënte alternatieven aanbieden, kunnen we ons daar nog over beraden.

De restcapaciteit die deze netwerken generen, kunnen we ter beschikking stellen van derden, dit conform de marktvoorwaarden.

De implementatie van het ERP-systeem is zeer belangrijk. Het moet ons toelaten de hele planning van een programma van a tot z geïntegreerd digitaal op te volgen en af te leveren op het digitaal platform.

Vervolgens is er het personeelsbeleid. De nadruk van dit beleid ligt op de opleiding. De mensen worden nu al maximaal omgeschoold, vaak met spectaculaire resultaten. Er is ook de klantenfocus, met oog voor onze maatschappelijke en sociale verantwoordelijkheid en de mogelijkheid van flexibele werkomstandigheden en telewerk. Op het vlak van de interne processen, hebben de voorbije vijf jaren aangetoond dat het personeel en zijn vertegenwoordigers en de directie het belang van een goed syndicaal overleg inzien. Daar wordt veel tijd in gestoken. Natuurlijk heeft het personeelsbeleid ook een financiële focus. De VRT moet binnen de perken van het financieel plan blijven. Ik hoop wel dat de inflatie niet te hoog zal zijn, want wij wensen niet alleen een welvaartsvast inkomen te geven, maar ook een prestatiegebonden. Aan evaluaties moeten beloningen kunnen worden gekoppeld.

Dan is er de pensioenproblematiek. Ik benadruk dat de VRT hier ook inspanningen voor levert. De VRT is blij met de door de overheid gegarandeerde 775 miljoen frank. Dat geld wordt rechtstreeks in het pensioenfonds gestort en gaat dus niet naar de VRT. Het pensioenfonds wordt beheerd door leden van de raad van bestuur, de vakorganisaties en de directie.

Voor het Koor en Orkest van de VRT wordt de maandelijkse uitbetaling op basis van de reële loonkost gegarandeerd. Ook dat geld komt dus niet terecht bij de VRT, wij zijn slechts een betalingsagent. Het gaat hier om een goede administratieve afhandeling van een specifieke situatie.

De financieringsenveloppe wordt opgesplitst in werkingskosten en een bedrag voor investeringen, dat afkomstig is van kapitaalsverhogingen. In 2002 zullen we in totaal 9,251 miljard frank krijgen. Dit zal jaarlijks, tot 2006, met vier percent stijgen. Zoals gezegd, zijn de operaties 'Vlaams Omroeporkest en Kamerkoor' en 'Statutair Pensioenfonds' neutraal voor de VRT. De financiering van de innovatieve projecten e-VRT is in orde voor 2001. Ik ben blij dat deze financiering expliciet wordt vermeld in de beheersovereenkomst.

Het volgende hoofdstuk heeft betrekking op de vermindering van de reclamedruk. De VRT mag maximaal 1.650 miljoen frank netto-omzet hebben uit de verkoop van radioreclameruimte. Een eerste

stap wordt gezet met het verwijderen van de reclameblokken om 7.30 uur en 8.30 uur op Radio 1. Dat is natuurlijk niet voldoende, er zullen nog belangrijke inspanningen moeten worden geleverd op de andere netten. Ik wijs erop dat de VRT in de voorbije jaren haar reclameruimte nooit maximaal heeft verkocht. Onze bezettingsgraad komt amper boven de 50 percent uit.

Er mag ook maximaal 350 miljoen frank netto binnenkomen uit de verkoop van alliantiepartnership-pakketten.

Ik dank de minister voor de invoering van de knipperlichtprocedure. De VRT heeft voor twaalf maanden de garantie gekregen 1.500 miljoen frank te kunnen ontvangen uit radioreclame. Dit bedrag hebben we nodig om de aangegane engagementen te kunnen naleven. Wij voeren onze publieke opdracht immers ook uit met geld uit reclame, en niet alleen met onze dotatie. En televisie wordt niet op een dag gemaakt. We maken achteraf een afrekening. Als blijkt dat het om een structureel probleem gaat, moeten we daar gedurende de eerste zes maanden van de knipperlichtprocedure over praten met de regering.

Wat is het effect van de vermindering van de radio-reclame ? Wij leveren, rekening houdend met de inflatiestijging van 4 percent, 2,590 miljard frank in.

De engagementen van de Vlaamse Gemeenschap stemmen ons tot tevredenheid. Zo is er de beloofde decreetwijziging over de politieke derden. Er is ook de regularisatie van het medialandschap met het ter beschikking stellen van de frequenties. De regering of het parlement beslissen daar niet over, maar kunnen wel initiatieven nemen om het Vlaams Commissariaat voor de Media daartoe aan te zetten. Wij willen samenwerken aan een regelgeving om het evolutieve begrip 'omroep' te regelen. Het gaat immers om meer dan het analoog uitzenden van beeld en klank. De moderne interpretatie van het begrip moet worden geoptimaliseerd.

Wij vragen om bij de ondertekening van de beheersovereenkomst de middelen decretaal vast te leggen. Anders heeft een beheersovereenkomst weinig zin. Het Rekenhof heeft ook bevestigd dat een strategie op lange termijn een vastgelegde basisfinanciering vereist. Dat geeft een stabiliteit.

We hebben dus een aantal bijzonder positieve elementen. De dotatie verhoogt met vier procent. In Vlaanderen is het niet evident dat we meer middelen krijgen maar dat is absoluut nodig om de ontwikkelingen te kunnen volgen. Iedereen weet dat

de reclamemarkt hele goede jaren achter de rug heeft. We zullen maximale resultaten moeten boeken met onze middelen.

Fundamenteel voor de VRT is het goedkeuren van de toekomstgerichte projecten. Niet zozeer omdat het technologieprojecten zijn maar omdat het platformen zijn om onze basisopdracht – het brengen van radio en televisie met respect voor een breed publiek – te blijven uitoefenen. Vandaar dat een overgrote meerderheid in de raad van bestuur deze teksten goedgekeurd heeft en mij gemandateerd heeft om deze teksten, na bespreking in het parlement, te ondertekenen.

De VRT zal de beheersovereenkomst zeer loyaal uitvoeren, wij zullen onze engagementen nakomen. Wij zijn niet verzwakt uit de onderhandelingen gekomen. Wij krijgen een boeiende opdracht van de Vlaamse regering en hopen dat het Vlaams Parlement deze overeenkomst zal goedkeuren.

Minister Dirk Van Mechelen : Over deze beheersovereenkomst is stevig onderhandeld, maar steeds in een positieve sfeer. Het resultaat beantwoordt aan het uitgangspunt. Na zoveel moeilijke jaren die in het teken stonden van het opbouwen van een slagkrachtige openbare omroep, willen we nu de nadruk leggen op een kwalitatieve openbare omroep. Wat betreft de financiering, heeft de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid genomen. Wij hebben steeds gezegd dat deze financiering moet kaderen in een eerlijke concurrentie, waarbij elke speler de kans krijgt om zijn marktpositie uit te bouwen. Wij hebben een aantal studies laten uitvoeren met als uitgangspunten de pluriformiteit van de informatie ; evenwicht op de reclamemarkt ; de Vlaamse eigenheid ; diversiteit en kwaliteit.

In de initiële beheersovereenkomst had de VRT het recht om minimum 967 miljoen frank inkomsten uit radioreclame te halen. Dat bedrag was voor twee jaar gegarandeerd. De middelen uit radioreclame zijn de voorbije jaren gevoelig gestegen. In 1997 was het 1,225 miljard frank ; in 1998 1,350 miljard frank ; in 1999 1,514 miljard frank ; voor 2000 was de raming 1,92 miljard frank. Het jaar 2000 was voor alle media een succesjaar.

Wij hebben geprobeerd een en ander te verzoenen. Enerzijds het Vlaams regeerakkoord dat stelt dat we moeten proberen, in het kader van het streven naar kwaliteit, de invloed van reclame op de openbare omroep te beperken. Wij hebben geopteerd om de radioreclame te beperken tot 1,650 miljard frank. Dat is hoger dan de inkomsten in 1999. Televisiesponsoring was 350 miljoen frank. Na de her-

aanbesteding van de alliantiecontracten steeg dat bedrag met 100 miljoen frank ten opzichte van 1999.

Potentieel kan de openbare omroep dus 2 miljard frank putten uit particuliere inkomsten. Daarnaast is de dotatie verhoogd met 250 miljoen frank. Dat wordt opgenomen in de basisdotatie vanaf 2002 en dus continu geïndexeerd.

Op deze wijze hebben we geprobeerd een evenwicht te vinden tussen inkomsten uit dotatie en inkomsten uit reclame. Daardoor wordt de dynamiek van de openbare omroep gewaarborgd, ook in een veranderend medialandschap. Door de komst van een landelijke commerciële radio, zal men hard moeten werken om het maximale bedrag van 1,650 miljard frank te halen. Wij hebben ook de verantwoordelijkheid om het media-innovatieproject, dat zeer snelle vooruitgang boekt, te stabiliseren en te garanderen. Daarom zullen we op de begroting wetenschaps- en innovatiebeleid in de nodige middelen voorzien. Hiermee heeft de Vlaamse regering invulling gegeven aan het Vlaams regeerakkoord en de bepalingen van het maxi-decreet. Ons werk is gedaan, nu start het werk van de openbare omroep.

3. Vragen van de leden en antwoord van de minister en van de heer De Graeve

De heer Jo Vermeulen : Er is inderdaad goed werk geleverd en ook onze fractie heeft daar met overtuiging toe bijgedragen. Een aantal van onze verlangens worden ingewilligd, andere niet – en dat is wellicht zo voor iedere fractie. De beheersovereenkomst maakt voor de openbare omroep veel mogelijk maar de uitdagingen zijn wel groter dan we op het eerste gezicht denken. Zo is er de aandacht voor kwaliteit – lijkt vanzelfsprekend maar dit zal de VRT toch voor een aantal moeilijke keuzes stellen omdat de aandacht voor het kwantitatieve zeer diep ingebakken zit. We zullen ons b.v. – en ik heb het hier over functionele en toegeschreven kwaliteit – moeten afvragen wat de kijker vindt van het aanbod. En wat hij overhoudt aan een programma. Brengt een zgn. 'licht politiek programma' wel een goed beeld over politiek, kan men nog volwaardig genieten van een 'klassiek programma' als de Koningin Elisabeth wedstrijd – zonder allerlei storende opleukers. Ik noem dat graag het soortelijk genot. Het is immers niet enkel belangrijk meer hoevéél mensen kijken, het wordt even belangrijk hoe inténs ze kijken.

Het is goed dat dat kwalitatieve criterium ook gehanteerd wordt voor informatie en duiding. Door de nieuwe beheersovereenkomst moeten we programma's die iets meer concentratie vergen nietodeloos lichter maken of in hapklare brokken verdelen. TV is dan wel een massamedium, het is ook een cultuurmedium – en de massa is zeer divers. Wij pleiten niet voor kleinschaligheid of voor een nichezender, wij willen wel beschermen wat waardevol is – en zoals u weet : alles van waarde is weerloos. Daarom willen we het oude cliché over de taak van de openbare omroep omgooien tot 'making popular programs good, and good programs better'. Pas dan kan de openbare omroep zijn leidinggevende rol blijven vervullen als trendsetter. Ook op het gebied van de taal – al zal ik als Antwerpenaar nooit de eerste steen werpen. Het kwantitatieve moet via kwalitatieve criteria genuanceerd en gerelativeerd worden. Zo komen de dingen in perspectief, en dan zal soms blijken dat de keizer naakt is. Al staat er een massa mensen beaat naar te kijken.

Wij hebben altijd gesteld dat de openbare omroep vooral moet leven van zijn dotatie en in beperkte mate beroep moet kunnen doen op reclame-inkomsten – zo wordt de onafhankelijkheid gewaarborgd. Als de reclame-inkomsten proportioneel te hoog worden, zoals in nogal wat zuiderse landen, dan wordt de programmatie daar onwillekeurig afhankelijk van. Het is daarom belangrijk om de verhoudingen te respecteren, en het huidige voorstel lijkt ons eerbaar. Al mocht de beperking van reclame of sponsoring voor ons even goed in tijd als in geld uitgedrukt worden. Waardoor, bij stijgende tarieven, de inkomsten naar boven konden zonder stijgende subjectieve reclamedruk.

De laatste weken is er veel over geld gesproken, maar een beheersovereenkomst mag en kan geen boodschappenlijstje zijn waar naast elk program-mavoorstel een prijskaartje wordt gezet. Er zullen altijd keuzes moeten gemaakt worden. De huidige programmatiekeuze mag daarom dan ook geen vaststaand gegeven zijn. Nieuwe initiatieven zullen altijd kunnen – net zoals bestaande programma's altijd in vraag kunnen gesteld worden : hoe relevant is b.v. een kookprogramma, en besteden we de middelen aan weer een panelspelletje of aan een 'made in Vlaanderen'. Sturen we een cameraploeg naar Koller's nieuwe club of naar de nationale zwemkampioenschappen – steeds zal men moeten kiezen. De vraag is dus niet 'wat kunnen we met de toenemende middelen extra wel of niet doen', de vraag is wel 'op welke wijze wenden we het totale pakket van de middelen aan'. En om een divers en kwalitatief aanbod te creëren zijn er voldoende fi-

nancies, zowel uit de geïndexeerde dotatie als uit de gegarandeerde reclame.

Onze fractie heeft meermaals gepleit om een vast bedrag van b.v. 100 miljoen te reserveren voor co-productie met de audiovisuele sector – vooral voor de bioscoopfilm. De rol van de openbare omroep is daarbij nl. cruciaal. De opdracht als zodanig staat wel in de beheersovereenkomst, maar er is geen bedrag mee verbonden. Misschien begrijpelijk vanuit het verleden, maar wel een domper voor de sector. Hopelijk kan de VRT in de toekomst weer se-reen met de filmsector samenwerken. En laat de leiding haar beleid niet bepalen door enkele frustrerende ervaringen. Het nieuwe audiovisuele fonds is daarbij wellicht – en eindelijk – een duidelijke en volwassen gesprekspartner. De VRT heeft niet enkel een rol t.a.v. de beeldindustrie, zij heeft die ook t.a.v. de beeldcultuur – in al zijn facetten.

Ik wil nog even terugkomen op artikel 1, paragraaf 3 waar mooi geformuleerd staat hoe uit een samenspel tussen de verschillende culturele actoren in de samenleving, een soort synergie ontstaat. Ik denk dat het ontzettend belangrijk is om dat soort synergie te stimuleren. En ik weet dat het in de praktijk ook gebeurt. Maar wellicht nog te weinig. Een initiatief als 'De Kunstbende' wordt wel gesponsord door Ketnet, maar vindt om een of andere reden zijn weg niet naar het scherm. De openbare omroep heeft een opdracht die haar eigen welslagen overstijgt. Zij heeft een rol in en met de samenleving.

Binnen een openbare omroep moet ook ruimte blijven voor experiment. Het verwondert mij daarbij dat in de sector ontspanning b.v. de laatste jaren zeer veel geëxperimenteerd werd : nieuwe concepten en formats. Dat zou ook in de eigenlijke audiovisuele kunst meer aan bod moeten komen. In de beheersovereenkomst wordt verwezen naar de mogelijkheden van documentaires, laten we daar voldoende ruimte geven aan creativiteit – dit genre is het laboratorium van de beeldcultuur.

Het einde van paragraaf 3 verwijst naar gelijke kansen en minderhedenbeleid, ook dat is nieuw en belangrijker dan op het eerste gezicht lijkt. Aandacht voor gehoorgestoorden b.v. is er tot nu toe weinig, en plaats voor gehandicapten of allochtonen in gewone programma's is er nauwelijks. En het kan toch niet dat b.v. de Special Olympics die onlangs in Hasselt werden gehouden geen seconde aandacht krijgen van de sportdienst !

Veel zal vandaag onbesproken blijven, maar ik wil u toch vragen of de beheersovereenkomst met en-

thousiasme zal uitgevoerd worden – de eerste reacties bij de omroep leken ons nogal lauw. Was er op voorhand voldoende intern overleg, zijn er genoeg aanwijzingen dat het personeel er voor 'zal gaan'?

Ik eindig met een meer maatschappelijk-filosofische bedenking: in welke mate zal of kan e-VRT nog meer leiden tot een atomisering of balkanisering van de maatschappij? Elke kijker wordt zijn eigen zendstation. Schuilt hier geen bedreiging in voor de zo noodzakelijke gemeenschapsvorming? Ik weet dat we technologische evoluties niet kunnen tegenhouden, maar we mogen niet blind zijn voor hun maatschappelijk effect en dat zeker niet onderschatten.

De heer Carl Decaluwe: Bij de bespreking van de vorige beheersovereenkomst, is er tijdens het debat over de definitieve goedkeuring een paragraaf bijgekomen over de problematiek van de onafhankelijke audiovisuele sector.

Eigenlijk bouwt de nieuwe beheersovereenkomst voort op de vorige. Hieruit kunnen wij afleiden dat de vorige al bij al niet zo slecht was. De VRT kwam uit een diep dal en neemt na een overgangsperiode opnieuw het voortouw. Dat is een belangrijke vaststelling.

Zowel in de raad van bestuur van de VRT als in dit parlement vindt men het moeilijk om deze beheersovereenkomst – en meer bepaald de performantiemaatstaven – te vergelijken met de vorige. Nu werkt men voor de radio met een weekbereik, waar men vroeger met een dagbereik werkte. Hoe verhouden beide zich tot elkaar? Daarnaast stel ik vast dat de performantiemaatstaven nu een minimum aantal uren garanderen voor de radio en niet langer voor de televisie.

Het hoofdstuk over e-VRT, multimedia en ASP is een belangrijke toevoeging aan de beheersovereenkomst. De openbare omroep lijkt de instelling van de toekomst. Vroeger zat de openbare omroep altijd in het defensief nu zit ze volop in het offensief. Het stemt me tevreden dat de openbare omroep technologisch gezien het voortouw neemt. De demonstratie die we gisteren gezien hebben heeft indruk gemaakt.

Dat zal ingrijpende gevolgen hebben voor onze maatschappij en precies daarom is het belangrijk dat de openbare omroep het initiatief neemt. Zo kunnen we eventueel bijsturen. Ik heb sterk de indruk dat de openbare omroep een inspanning levert om de duale kennismaatschappij te vermijden. Daarom vraag ik dat de Vlaamse regering de nodi-

ge middelen decretaal verankert, net zoals dat gebeurt voor radio en televisie.

Er wordt veel aandacht besteed aan een reclame-arme omroep. We hebben het daar al vaak over gehad. Minister Van Mechelen heeft zelfs laten bestuderen hoe we een verlies aan reclame-inkomsten kunnen compenseren. We mogen immers niet vergeten dat reclame-inkomsten die de VRT misloopt, naar de commerciële zenders gaan. Helaas houdt hij geen rekening met die studie en bovendien is het aantal reclame-arme uren heel beperkt. Er zal geen reclame worden uitgezonden op Radio 1 tussen 7.30 en 8.30 uur.

Men stelt het voor alsof de VRT 250 miljoen frank extra krijgt, maar algemeen gezien levert de VRT over heel de periode 2,5 miljard frank in. Dat is de harde realiteit. De grote uitdaging van deze beheersovereenkomst is anderhalf miljoen kijkers halen voor nieuws- en informatieprogramma's. Dat is niet evident gezien de toenemende concurrentie en zal veel middelen en personeel vereisen.

Vandaag ontvangt de VRT 2,3 miljard frank uit sponsoring en reclame en 8,655 miljard frank via de dotatie. In 2002 krijgt de VRT in het beste geval 250 miljoen frank extra. Als de omstandigheden tegenvallen, stagneren de middelen. De VRT krijgt bijkomende uitdagingen voorgeschoteld maar moet die met gelijke middelen realiseren. Bovendien moet de radio bepaalde kwaliteitsnormen halen in gewijzigde omstandigheden. Het radiomopolie verdwijnt immers.

Ik vind dat het reclame-arm maken onvoldoende wordt gecompenseerd. Bovendien is er in de beheersovereenkomst eigenlijk geen sprake van een bovengrens. De enige bovengrens die ik terugvind slaat op de inkomsten. De radio mag maximaal 1,650 miljoen frank uit reclame halen en de televisie maximaal 350 miljoen frank uit sponsoring. De VRT kan perfect 2 miljard frank verdienen aan reclame en sponsoring omdat er nog een tijds marge bestaat. De heer De Graeve zegt bijvoorbeeld dat hij zijn eigen mensen moet intomen. Maar we mogen niet vergeten dat de VUM ook aandeelhouder is van de VAR-groep en zij willen uiteraard zo veel mogelijk winst maken. Als de VRT bijvoorbeeld 3 miljard frank binnenhaalt, kan het verschil versast worden naar de algemene middelenbegroting. We zouden de VRT als de melkkoe en reclameregie van de Vlaamse Gemeenschap kunnen beschouwen.

Ik was verwonderd dat de C9 niet aandringt op een minimaal aantal programma's en daarentegen ver-

trouwt op het overleg met de VRT. Ik pleit ervoor ten aanzien van de onafhankelijke audiovisuele media een vergelijkbare strategie te volgen. We moeten het overleg alle kansen geven en zoeken naar nieuw talent, in plaats van een vast bedrag uit te trekken. Ik weet dat de inspanningen van de VRT ten aanzien van de productiehuisen en de Vlaamse beeldindustrie stijgen van 460 miljoen frank naar 1,2 miljard frank. Ik vraag me wel af hoe onafhankelijk die productiehuisen zijn. Ook hier pleit ik voor overleg.

Budgettair stel ik gewoon vast dat het groeiritme van de middelen uit reclame en sponsoring vastgelegd in de voorbije beheersovereenkomst afgebouwd wordt. Dat wordt niet meer extra gecompenseerd door een dotatie. Dit is een gebrek in de huidige beheersovereenkomst. Aan de ene kant bestelt men een studie maar langs de andere kant vraagt men een compensatie. De dynamiek wordt een beetje teruggedraaid. Er zit wel nog wat dynamiek in de huidige beheersovereenkomst maar ze wordt beknot. Dit is toch bijzonder negatief.

Een ander negatief punt is dat, met de komst van de commerciële radio, men in de vorige beheersovereenkomst het verlies aan middelen compenseerde. Gedurende de eerste 12 maanden garandeert men een compenserend bedrag van 1,5 miljard. Nadien gebeurt dit niet meer en geeft men geen garantie meer dat men over die inkomsten zal beschikken. Het zal onderhandeld worden. Tenzij men natuurlijk een vestzak-broekzakoperatie uitvoert. Dit is natuurlijk theoretisch altijd mogelijk. Op dit vlak denk ik toch dat er nogal wat verzwakkingen zijn ten opzichte van de vorige beheersovereenkomst.

Een ander pleidooi is dat, nu er toch wat minder reclame en sponsoring zou kunnen komen, men misschien op een of andere manier, in de toekomst rekening zou houden met het ethische element. Men zou een NGO bijvoorbeeld voortrekken op een of andere multinational. Ik zeg zo maar iets. De openbare omroep heeft immers ook een voorbeeldfunctie inzake duurzaamheid en inzake ontwikkelingssamenwerking. Ik zeg zo maar iets. Ik doe geen uitspraken over de huidige alliantie. Ik probeer gewoon iets te zoeken voor de toekomst.

In deze beheersovereenkomst is er toch al een merkelijke verbetering op gebied van sport. Voor de openbare omroep is sport toch meer dan voetbal en fietsen alleen? Ik stel tevreden vast dat men ook aandacht moet hebben voor andere sporttakken in de mate dat de VRT uiteraard beschikt over de uitzendrechten. Het verontrust me dat de televi-

sie aandacht zal besteden aan de uitzending van een gevarieerd aanbod van sport, gebaseerd op dat uit 1999, 2000 en 2001. Toen was het aanbod te weinig gevarieerd. Ik denk niet dat dat de bedoeling is. Men mag het ook niet eng en streng interpreteren. In verband met basketbal werd er door de VRT al een belangrijke stap gezet. Wel betreur ik het, als verwoed basketliefhebber, dat de wedstrijd Oostende-Charleroi niet uitgezonden werd. Dit is toch wel de taak van een openbare omroep? Misschien had dit ook te maken met Canal+. Men heeft ook in het journaal hier geen aandacht aan besteed.

De heer Bert De Graeve : De Koningin Elisabethwedstrijd was in dit kader dan ook veel belangrijker en was nog een betere investering dan basketbal.

De heer Carl Decaluwe : Ik heb reeds gezegd dat het budget kleiner wordt. Langs de andere kant vind ik ook dat uit de performantiemaatstaven en de cijfers blijkt dat men de ambitie terugschroeft. Ik weet ook dat men niet verder moet gaan dan die 76 procent. In een concurrentieel medialandschap is dit inderdaad niet zo evident om verder te gaan. Men zou moeten blijven vechten om dit cijfer te halen. Ik zou zeker geen kritiek gehad hebben indien het nu uiteindelijk 72 of 73 procent zou geworden zijn. Maar ik begrijp het. U moet 2,5 miljard inleveren. Het zou dan niet correct zijn vanwege het parlement om te eisen dat u dezelfde resultaten haalt.

In globo denk ik dus dat de beheersovereenkomst in het verlengde ligt van de vorige. Misschien is er wel wat gebrek aan ambitie op het vlak van de televisie. Naar de e-VRT toe loopt alles zeer positief. Men heeft te weinig compensatie voor de effectieve plafonnering. De plafonnering biedt de mogelijkheid om veel meer te doen. De vraag is dan tot wat de middelen gaan leiden. De VRT zal misschien geen inspanningen doen op dit vlak omdat ze zichzelf niet zullen verbeteren. Men kan echter ook stellen dat men wel een inspanning zal leveren omdat de middelen dan niet naar de concurrentie zullen gaan. De VRT zal waarschijnlijk alle middelen uitputten. Ik zou toch willen benadrukken dat u dit de voorbije 5 jaar echt schitterend gedaan heeft. Het is een totaal andere stijl dan de heer Ceuleers van eertijds. Het is dankzij uw ploeg en dankzij de decretale verankering van dit parlement dat er nog steeds een goede, slagvaardige omroep bestaat. Met de huidige experimenten van de e-VRT zit heel Europa waarschijnlijk te kijken hoe alles evolueert en op welke manier de openbare omroep het voortouw neemt. Inzake de plafonnering van

de financiering zijn er echter wel duidelijk een aantal zwakke punten.

De heer Marino Keulen : Er is natuurlijk al heel wat gezegd. Het belangrijkste wat ik vandaag, in de schoot van de VRT vaststel, is de mentaliteitswijziging. Hiervoor wil ik een extra pluim geven aan het huidige managementsteam. In vergelijking met een aantal jaren terug is er nu geen spoor meer van defaitisme en pessimisme. De VRT, als instelling, leek wel in een soort van existentiële crisis te zitten. Vandaag staat de VRT zijn man en kijkt men vol vertrouwen naar de toekomst. Men ziet de uitdagingen als een kans en niet zozeer als een bedreiging.

Ter illustratie wil ik u wel eens een belevenis vertellen die ik meemaakte als kabinetsmedewerker. Toen ik een aantal jaren geleden als woordvoerder van de toenmalige minister van cultuur Dewael, de BRTN bezocht, was men ons bezoek daar gewoon vergeten. Er stond ons niemand op te wachten. Dit is de realiteit. Toen men ons uiteindelijk opving, kregen we een grote klaaglitatie te horen. Al bij al hebben we toch een zeer interessante dag gehad want we werden opgevangen door de nieuwsredactie. We hebben te zien gekregen hoe het nieuws tot stand komt. Voor het overige was het een sfeer waarbij men de buitenwereld en de politieke overheid als vijand zag. Men zag het gewoon niet meer zitten. Men voelde zich onbegrepen. De meest neutrale opstelling was er misschien nog één van onverschilligheid. Vergelijkt men dit met de sfeer van vandaag dan is dit een verschil van dag en nacht. Het verhaal van het digitaal platform en van de e-VRT is echt knap. Voor mij kwam het misschien nogal spitstechnologisch over maar men ziet kansen en een rol weggelegd voor de openbare omroep. Men wil de bestaande kloof met de kennismaatschappij dichten. Men wil ook werken vanuit het oogpunt van de kijker en vanuit het oog van degene die meefinanciert. Dit is illustratief voor de nieuwe wind die er ook waait. Dit is een hele grote verdienste van het huidige management die ik niet genoeg kan benadrukken.

Wat de huidige beheersovereenkomst betreft, interesseert mij vooral dat de VRT op gebied van informatie leidinggevend wil zijn. De notie van kwaliteit werd ook geïntroduceerd. Indien kwaliteit kan gecombineerd worden met kwantiteit dan mag men dit zeker niet laten liggen. Voor mij primeert de kwaliteit. Goede programma's nog beter maken is inderdaad een uitstekend uitgangspunt.

Het verhaal van de informatie, van de informatieverstrekking en van de parlementaire rubriek

horen we natuurlijk allemaal heel graag. Dit heeft natuurlijk op ons allen betrekking. We hebben de politieke derden anderhalf uur geleden afgeschaft. Het lijkt is dus nog vers. Het mag zich echter niet hiertoe beperken. Het zal geen "Den Haag-vandaag" worden maar eerder een "Deze week in Brussel". Dit is uiteraard een aansporing voor ons om hier inhoudelijk en goed te werken.

De VRT heeft ter zake een traditie hoog te houden. Panorama was jarenlang het uithangbord inzake duiding. Nu koopt het vooral buitenlandse programma's aan. Het moet opnieuw kansen krijgen om eigen programma's te maken.

Inzake ontspanning moet de VRT zich profileren als kweekvijver voor eigen Vlaams talent. Hij moet niet alleen programma's uitbesteden maar ook het eigen creatief talent van de instelling kansen bieden. Ook de bijdrage tot audiovisuele producties is belangrijk. Er komt een nieuwe fictiereeks : Stille waters. Wat staat er voorts nog op stapel ?

De financiering wordt weer wat zuiverder : het vroegere bedrag van 2,4 miljard frank wordt afgeroomd tot 2 miljard frank.

Mevrouw Marijke Dillen : De verwachtingen rond de beheersovereenkomst waren hooggespannen. Ze laat aan duidelijkheid niet te wensen over. De overeenkomst bevat een aantal goede aspecten. De opdracht wordt nauwkeurig omschreven. Sinds de hervorming tijdens de vorige legislatuur waait er opnieuw een frisse wind. In een aantal domeinen als cultuur en ontspanning is de kwaliteit er op vooruitgegaan. Ik apprecieer bijzonder de aandacht voor de nieuwe informatiemaatschappij. De VRT neemt deze opdracht zeer ernstig. Onze fractie kan de omroep hierin enkel steunen. Wel heb ik een aantal vragen in verband met de concrete invulling ervan. De financiering van de e-VRT-projecten zal nader worden uitgewerkt in een aparte overeenkomst. Ik betreur dat dit niet in de beheersovereenkomst opgenomen werd. Is het budget trouwens wel toereikend om een dergelijk prestigieus programma te financieren ?

Het Vlaams Blok blijft een volledig gescheiden financiering bepleiten. De inkomsten uit reclame en sponsoring worden nu wel beperkt maar een echt reclame-arme openbare omroep – waarvoor de meeste partijen al heel lang pleiten – blijkt geen prioriteit. Wil men op termijn de openbare omroep nog steeds zoveel mogelijk reclame-arm maken ? Ik betreur trouwens dat er geen duidelijke maxima zijn ingeschreven : de Vlaamse regering kan toe-

staan om af te wijken van het voorziene bedrag van 1,650 miljard frank.

Ik heb een aantal fundamentele bedenkingen bij enkele inhoudelijke aspecten. De beheersovereenkomst bepaalt dat de VRT een belangrijke rol te vervullen heeft bij het verder ontwikkelen van een democratische en verdraagzame samenleving als ook met betrekking tot de beleidsdoelstellingen en opdrachten die de Vlaamse Gemeenschap nastreeft op het vlak van gelijke kansen en het minderhedenbeleid. Ik vermoed dat deze passage een gevolg is van de verklaringen van de minister-president dat de media een belangrijke rol moeten spelen in de strijd tegen extreem-rechts, lees het Vlaams Blok.

De tekst uit de beheersovereenkomst is dus niet zo objectief als hij lijkt. Enkele weken geleden vroeg de heer De Graeve een stijging van 250 miljoen frank aan middelen voor de rol van de openbare omroep in de strijd tegen minder democratische partijen. Het komt hem niet toe te bepalen welke partijen minder democratisch zijn. Elke partij die hier vertegenwoordigd is, is op dezelfde democratische manier verkozen. Het is opmerkelijk dat een regeringsleider de media oplegt welke houding ze tegenover een bepaalde partij moeten aannemen. Het Vlaams Blok bestrijden is blijkbaar één van de topprioriteiten van deze regering. Dit is onaanvaardbaar. Het is niet de opdracht van de VRT om welke partij ook te bestrijden, alleen de kiezer moet de partijen beoordelen.

Uit onderzoek blijkt dat het Vlaams Blok ondervertegenwoordigd is in de nieuws- en duidingsprogramma's van de VRT. Ik vrees dat dit niet zal verbeteren. De verkiezingsshow's van 1999 en 2000 worden naar voren geschoven als voorbeelden van een goede programmatorische invulling. Dat u de verkiezingsshow van 1999 als voorbeeld stelde vind ik pijnlijk. Toen het verlies van een bepaalde partij zich in grote winst omzette, dan werd dit tijdens het erna volgende voorzittersdebat niet aan het publiek meegedeeld. Als u bovendien elke discriminatie wil weren, dan moet u dat consequent doen. Zonder een apothekersweegschaaltje te willen gebruiken moet elke partij op jaarbasis correct aan bod komen, naargelang inzet en prestaties.

Vanaf 1 januari bent u van de politieke derden verlost. Het politieke infoprogramma, dat u gisteren voorstelde, moet die vervangen. U wil er iets van maken.

Ik hoop vooral dat uw journalisten alle objectieve deontologie aan de dag zullen leggen. Helaas is het

zo dat bepaalde journalisten voor opiniemakers willen doorgaan, de opinie denken te moeten sturen. Ik hoop dus dat de journalisten zich met dit nieuwe programma correct objectief zullen gedragen.

Ten slotte : ik ben blij dat het taalgebruik bij radio en televisie kritisch wordt geëvalueerd. Correct taalgebruik in alle programma's is belangrijk. Nu laat dit in een aantal van hen te wensen over, bijvoorbeeld het woordgebruik bij KetNet. Ik hoop dat hier verandering in komt.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Ik ben blij dat deze bespreking in de commissie cultuur en media en niet in de commissie economie plaatsvindt. Media en cultuur zijn nu eindelijk samen. Dat beklemtoont de culturele component in deze beheersovereenkomst, die hier geëxpliciteerd wordt en een enorme verbetering betekent. En over die bezorgdheid en dat engagement verheug ik mij. De groep C9 heeft mij ervan overtuigd dat u deze bezorgdheid deelt. Aan ons om bij jaarverslagen en evaluaties het gedane werk te beoordelen.

De heer Dany VandenBossche : De VRT heeft een absolute evolutie doorgemaakt. In plaats van doemdenken kwam de weg vooruit. Vooral de passage met aandacht voor cultuur toont aan dat de verschillende actoren in de samenleving nu bij de ontwikkeling van de VRT worden betrokken. Ook als het over kunst gaat, gaat het de goede kant op : daar wordt niet met commerciële maatstaven maar met politiek-culturele normen gemeten.

Naar de audiovisuele sector heeft de minister een fonds opgericht, en werden de middelen verhoogd. Ik verwijs naar die ene zinsnede die nog wat uitleg behoeft : de VRT zal in de audiovisuele productie participeren. Wat betekent dat concreet ?

Ook wat het financiële luik betreft heb ik nog wat vragen. Met betrekking tot de e-VRT heb ik begrepen dat die pas op 1 januari 2003 van kracht wordt ? En zint het de heer De Graeve dat hij jaarlijks 4 procent meer krijgt met daarbij 240 miljoen meer middelen ?

De discussie over reclame is een zeer heikel punt. Er wordt gestreefd naar een reclamearmere omroep. We hebben een eerbaar compromis bereikt. De vraag rijst of de indexerings die men toepast op de bedragen voor de VRT, ook van toepassing is op de plafonnering.

Voor de knipperlichtprocedure is een minimum bepaald. Hoe werkt dat precies ? In hoeverre zal die

kunnen werken over een periode van 12 maanden ?

Heeft een beter bestuurlijk beleid een invloed op de VRT ?

Ik begrijp de uiteenzetting van mevrouw Dillen niet goed. Tijdens de bespreking van het voorstel van decreet over de afschaffing van de politieke derden stelde ze dat de journalisten niet deontologisch optreden en dat de VRT niet op een objectieve manier werkt. Dat werkt blijkbaar niet belemmerend om zitting te hebben in de raad van bestuur. Daarin is het Vlaams Blok vertegenwoordigd met twee leden. Vormen die geen rem op de werking van de raad van bestuur ?

De voorzitter : Met betrekking tot het beoogde radiobereik van 65 procent rijst de vraag wat de cijfers van de huidige concurrentie zijn. Als ik cijfers van het huidige bereik van de VRT-radio vraag, hoor ik telkens hogere cijfers of andere parameters dan de commerciële radio's hanteren. Bestaan er vergelijkbare cijfers ?

De heer Bert De Graeve : Er bestaan vergelijkbare en niet-vergelijkbare cijfers. De eerste zijn afkomstig van de VRT en zijn vergelijkbaar met die van de studie die we met de publieke omroepen maken. De tweede maken de commerciële omroepen. Het hoeft geen betoog dat die laatste in hun studie een veel groter bereik hebben dan in onze studie. We hebben de beste meting. Er worden afspraken gemaakt om naar een meting te komen waarbij de meeste elementen uit onze studie overgenomen worden. We willen op een objectieve manier weten of mensen luisteren, niet alleen of ze stickers kennen van een bepaalde commerciële omroep.

De voorzitter : Kan u een definitie geven van de onafhankelijke audiovisuele media ? Welke groep producenten en programmamakers bedoelt u ?

Voorts rijst in verband met de reclamedruk de vraag waarom men de vertaling van het regeerakkoord om de VRT reclamearmer te maken, uitgedrukt heeft in inkomsten en niet in tijd. Men kan de radio bijvoorbeeld reclamearmer maken door te stellen dat er maar een beperkt aantal uur aan reclame besteed mag worden. Op die manier kunnen de reclamespots duurder worden. Waarom heeft men die keuze niet gemaakt ?

Ik begrijp het niet goed dat u stelt dat de VRT 2,6 miljard frank minder inkomsten zal hebben gedurende vijf jaar. Het is mogelijk om een theoretische

inkomstenberekening te maken. Er zijn echter twee belangrijke zaken. Zo krijgt de VRT een gegarandeerd bedrag van 250 miljoen frank en men mag ervan uitgaan dat er concurrentie komt op de markt van de radioreclame die de hoogste inkomsten kent. De commerciële radio's moeten inkomsten hebben om te overleven, maar het is een feit dat de reclamemarkt niet onbeperkt kan groeien. Uw berekening van 2,6 miljard frank gaat ervan uit dat er weinig geld naar de concurrenten gaat. Als de twee commerciële concurrenten elk 200 miljoen frank uit de markt halen, dan betekent dat een verlies van 400 miljoen frank. Volgens mijn berekening zal de VRT ongeveer 500 miljoen frank minder inkomsten hebben.

Minister Dirk Van Mechelen : Uit de vragen die hier door de commissieleden werden gesteld, meen ik te kunnen afleiden dat deze beheersovereenkomst zeer evenwichtig overkomt. Wij bouwen natuurlijk voort op de eerste beheersovereenkomst, waardoor de continuïteit is verzekerd. We hebben wel een aantal nieuwe accenten gelegd. De situatie is nu natuurlijk heel wat eenvoudiger : het debat over de herstructurering van de openbare omroep bij de vorige beheersovereenkomst was heel wat complexer. We moesten toen proberen orde in de chaos te scheppen. Nu die discussies achter de rug zijn, moeten we proberen na te gaan hoe we de VRT op het juiste spoor kunnen houden.

Het moet de doelstelling van een openbare omroep zijn om in een kwalitatieve, objectieve en correcte informatieverlening te voorzien voor zoveel mogelijk Vlamingen. We willen deze informatie niet alleen verstrekken via radio en televisie, maar hierbij ook gebruik maken van de nieuwe technologieën. Er belandt zoveel pulp ongefilterd op het net, dat er nood is aan een tegengif. De openbare omroep moet dit tegengif kunnen leveren.

De heer Jo Vermeulen had het over de mogelijke balkanisering van de markt. Ik denk dat deze vrees onterecht is. De commissie voor Media vreesde vroeger al dat de doelgroepentelevisie het pleit zou winnen. Niets is minder waar gebleken : de generalistische omroepen hebben de slag gewonnen.

De overheid heeft de plicht om te waken over de kwaliteit van het aanbod aan programma's en films door de openbare omroep. Dat moet zeker gebeuren met het oog op kwetsbare doelgroepen, zoals jongeren. Zij moeten goede informatie te pakken kunnen krijgen, zonder dat ik daarbij de ambitie heb het aanbod te willen bepalen.

Het debat over het evenwicht tussen kwaliteit en kwantiteit is een zeer moeilijke evenwichtsoefening. We mogen de kwantiteit niet uit het oog verliezen. Het bereik is immers ook belangrijk. Het criterium van anderhalf miljoen voor de informatieve programma's is een minimum. Op het vlak van de waardering van de duidings- en informatieprogramma's leggen we de lat op 75 percent, wat inderdaad zeer hoog is.

Hoe zit het met de audiovisuele sector ? De situatie evolueert in positieve zin. Het is moeilijk om tot een correcte dialoog te komen als je geen gesprekspartner hebt. Recent vond er in Mechelen een meeting plaats, en daar werd de conclusie verwoord dat deze sector de nood voelt om zich wat beter te organiseren. Wij hebben nood aan een representatieve gesprekspartner die zich achteraf ook aan de afspraken kan houden. Dat bleek tot op heden nogal moeilijk te zijn, maar ik heb de indruk dat dit structureel probleem zal worden opgelost.

De Vlaamse regering heeft de statuten van een nieuwe VZW voor de Vlaamse audiovisuele sector goedgekeurd, en die zal voor de zomer een raad van bestuur aanduiden. Deze nieuwe raad zal vervolgens voor het einde van het jaar een filmintendant kiezen, waarop de VZW ook extra middelen zal ontvangen. Voor het eerste in haar geschiedenis zal de VRT een volwassen gesprekspartner hebben die de filmsector vertegenwoordigt. De algemene vergadering zal worden uitgebreid tot een soort van filmforum. We moeten komen tot een responsabilisering van de sector. De overheid doet wat hij moet en kan doen, en dat is ook de taak van de sector. Dat geldt ook op budgettair vlak.

Bij de financiering hebben we geprobeerd een evenwichtig voorstel te doen dat werkbaar is voor de volledige Vlaamse audiovisuele media. Het debat over de dotaties was belangrijk en de verhoging van vier procent was moeilijk. Hierbij was het onderscheid tussen klassieke loonindexering en omroepindexering niet altijd duidelijk.

Wij hebben het nieuwe plafond voor reclame-inkomsten – 2 miljard frank – gebaseerd op de inkomsten van het jaar 1999 ; 2000 was immers een uitzonderlijk jaar. We hadden ook de reclame-inkomsten kunnen plafonneren op 2,15 miljard frank : 1,9 miljard frank uit radioreclame en de televisiealliantie was goed voor 250 miljoen frank. We hebben bij de 2 miljard frank reclame-inkomsten een dotatie van 250 miljoen frank gevoegd. Dat biedt de VRT rechtszekerheid. Enkel indien er een groot aantal digitale radiozenders komen, zal

de VRT het maximale bedrag niet kunnen halen. Indien de zenders zich beperken tot de FM-band, is dat bedrag wel haalbaar. Het bedrag van 1,65 miljard frank is 150 miljoen frank meer dan gebruikt wordt voor de huidige programmering. De dotatie met een verhoging van 250 miljoen frank is gewaarborgd en wordt met 4 procent geïndexeerd. De VRT krijgt hierdoor een grotere rechtszekerheid dan het geval zou zijn wanneer de dotatie niet verhoogd zou zijn en meer middelen uit reclame toegestaan werden.

Bij de sponsoring was het een vraag van het Vlaams Parlement om de alliantiecontracten opnieuw uit te besteden. Ik heb deze vraag overgemaakt aan de gedelegeerd bestuurder en dat heeft ertoe geleid dat nieuwe partners kansen kregen en dat de middelen bij een gelijk gebleven zendtijd geoptimaliseerd zijn. Ook hier hebben we ons doel bereikt en hebben we gegarandeerde inkomsten. We hebben bewust een beschot geplaatst tussen radioreclame en televisiesponsoring. Beide posten zijn beperkt tot voornoemde bedragen, er kan geen verschuiving gebeuren. De impact van commerciële omroepen valt moeilijk in te schatten, maar met dit budget kan de openbare omroep zijn opdracht vervullen.

De e-VRT wordt apart gefinancierd. Hiervoor is een voorstel tot beheersovereenkomst ingediend, die momenteel wordt nagelezen en daarna ingediend bij de Vlaamse regering. Het gaat over een moderne technologie en een grote investering. Daarom zijn meerdere evaluatiemomenten nodig. Dat kan ertoe leiden dat de VRT in een addendum een bijkomende opdracht krijgt.

De bovengrens van reclame-inkomsten is een "gentleman's agreement". Als men dat overschrijdt, zal de VRT aan de Vlaamse regering moeten laten beslissen over de besteding van dat geld. Ik denk niet dat zij de ambitie hebben om meer uit de markt te halen, tenzij na een politiek akkoord.

Als de VRT 1,5 miljard niet haalt, zijn de beleidsbeslissingen voor een jaar genomen. Daarom garanderen we de VRT deze middelen voor 12 maanden. De afspraak is dat dan binnen de zes maanden de financiering van de openbare omroep wordt herbekeken. Men zal dan moeten beslissen of dat gefinancierd wordt door middelen uit de algemene begroting, of dat men naar andere oplossingen zoekt.

De mentaliteitswijziging is een verdienste van het huis zelf, de politici hebben enkel de kansen gegeven. De laatste stap is de afschaffing van de derden

en de vrijheid van programmering is een verworven recht. Wij formuleren enkel een lijst met een aantal topprioriteiten. Een aantal projecten zullen ook op een andere wijze kunnen ondersteund worden eventueel in overleg met het Filmfonds. Voor een aantal waardevolle projecten kan men een herfinanciering overwegen door de herschikking van de budgetten. Dat is de zaak van de openbare omroep.

De heer Bert De Graeve : De onderhandelingsperiode is voorbij, op een aantal punten kom ik dus niet terug. Ik ben gelukkig met de waardering die hier geuit is. De 2.500 werknemers hebben de voorbije jaren bijzondere inspanningen gedaan. Ze zijn met 480 mensen minder dan vijf jaar geleden en toch produceren we meer en is de absolute personeelskost gelijk gebleven.

Niettemin is een en ander rechtgezet via constructief sociaal overleg. Ik zal hen altijd verdedigen en hun toekomst trachten veilig te stellen. Wij aangaan de beheersovereenkomst. Het is een uitdaging om ze te optimaliseren, en het ontbreekt ons zeker niet aan ambitie. We willen het plafond zeker niet structureel doorbreken. De VRT heeft andere mogelijkheden om middelen uit de markt te trekken.

Ik heb nooit de link gelegd tussen extreem-rechts, minder democratisch zijn en het Vlaams Blok. Dat heeft mevrouw Dillen van deze partij hier ter zitting meerdere malen zelf gedaan. Twee leden in de raad van bestuur zijn van het Vlaams Blok. Ik stel vast dat het Vlaams Blok de VRT tot vijand verklaard heeft. Niet alleen geven zij tapes en ander materiaal bij voorkeur aan andere zenders, maar zij dagen onze voorzitter voor de rechtbank en hebben sinds september 2000 16 klachten bij de Geschillenraad ingediend. Dat is misbruik van de democratische instellingen want de klachten werden tot nog toe allemaal onontvankelijk of ongegrond verklaard. Het is een campagne van de propagandaleider van deze partij die ook zetelt in de raad van bestuur.

De leden zijn door dit parlement aangeduid om door de regering in onze algemene vergadering te zitten. U bent aandeelhouder, wij zijn maar uitvoerders van een beleid. In de beheersovereenkomst staat dat de opdracht van de publieke omroep in Europa een factor is van sociale binding en integratie van alle individuen en groepen en gemeenschappen. Zorgen voor het uitdragen van verschillende filosofische ideeën met het doel het wederzijdse begrip te versterken, de onderlinge tolerantie te vergroten en gemeenschapsrelaties in

pluri etnische en multiculturele samenlevingen te stimuleren, bij te dragen aan een grotere waardering en verspreiding van verscheidenheid van het nationale en Europese culturele erfgoed. Dit zijn waarden waarvoor wij staan.

Ik waardeer ten zeerste, mevrouw Dillen, dat u niet spreekt over een staatsomroep, maar uw partij heeft soms trekken van een communistisch staatsbestel. Als wij aan uw partij vragen om mensen af te vaardigen naar debatten, dan mogen die niet komen. Wie wel mag komen zijn de heren Dewinter en Annemans. Verder reikt uw democratie blijkbaar niet.

Ik wens verder nog te wijzen op het basisverschil tussen onze gesprekken met de C 9, die hun zaken kennen en niet opeisen om onze opdracht en werking te organiseren. Wij zoeken in onderling overleg naar raakvlakken. Wij zijn vaak een instrument dat publiciteit kan maken voor hun evenementen zonder aan de eigenheid hiervan te raken. Voor ons is iedereen die in een juridische structuur correct georganiseerd is, een onafhankelijke producent.

Woestijnvis is dat net zo goed als Kanakna, als TV de Wereld, als andere productiehuisen. De mensen uit die zelfverklaarde onafhankelijke film- en documentairesector willen zelf bepalen wat ze maken, en wij moeten dat dan maar uitzenden. Daarom weigerden wij de middelen die men aan ons wou geven om die sector te ondersteunen. De autonomie van de programmering is voor de VRT heilig. Wij zullen blijven samenwerken, uitzendrechten kopen, documentaires ondersteunen. Maar wij zullen vooral jong talent stimuleren. Die opdracht willen we wel invullen. Ik hoop op voldoende middelen. We hebben ook andere, dure projecten waarvoor wij naar coproductie en cofinanciering zoeken. Dat is vandaag nog mogelijk omdat we toegang hebben tot die reclamemarkt. In de vijf voorbije jaren hebben we bewezen te kunnen werken met gekwalificeerde acteurs en goede scenaristen. Wij bepalen wat we willen hebben, wij maken televisie. Schoenmaker blijf bij uw leest.

E-VRT is een evolutie. We hebben een duidelijke strategie afgesproken met de minister. Vandaag kan men niet bepalen wat er binnen vijf jaar in die sector gaat gebeuren en hoeveel dat gaat kosten. We moeten indicatieve bedragen aangeven. We hebben fondsen nodig en een garantie van stabiliteit om perspectief te bieden aan de jonge talenten en de mensen die we omscholen. Dit kan leiden tot een rendement in de investering van ons eigen Vlaams talent. We zoeken naar een goede ver-

standhouding en een vorm van stabiliteit. Ik ben het er niet helemaal mee eens dat de VRT exclusief naar de sector cultuur zou gaan. Ik ben ook geen voorstander van loutere dotatie omdat de voeling met de dynamiek van de markt wordt afgesneden. Mijn zorg blijft dat wat vandaag in het bestuursbeleid staat, haaks staat op de structuur van de VRT.

Minister Dirk Van Mechelen : Het debat is volop op gang. Morgen worden principiële beslissingen genomen in de Vlaamse regering die geen betrekking hebben op dit debat. Ik heb een brief gericht aan minister-president Dewael om aandacht te vragen voor de VOI NV VRT, waar we werken met een maxidecreet binnen een uitgewerkt kader dat verder gaat dan het toekomstproject voor de Vlaamse overheid. Het zou spijtig zijn dit te moeten afremmen. We mogen de gemaakte afspraken over vrije programmering met de VRT als openbare omroep niet herroepen ; dat zou te betreuren zijn. Wat de indeling betreft van de administratie media bij de administratie cultuur, daar moet men de juiste keuze maken zonder die dynamiek in gevaar te brengen.

De heer Bert De Graeve : Waarom wilden we eerst de druk verminderen in plaats van extra reclameinkomsten te zoeken ? Wie zegt dat het onvoldoende is uitgewerkt, moet beseffen dat we sowieso 350 miljoen frank moeten zoeken en tegelijkertijd twee duidelijk gedefinieerde reclameblokken weglaten. Niemand kan verlangen dat we enerzijds geen inspanningen meer leveren om het geld binnen te halen en anderzijds de anderen alle kansen geven om dat wel te doen. Er komt concurrentie op de radio en ook de commerciële zender zal een publiek zoeken dat ingaat op de reclame. Nu leveren we niet in op een reclamedruk maar op reclamegeld. Op die manier kunnen we zowel spelen op de kwantiteit als op de prijs, wat ons competitiever maakt. Zo kunnen we ondanks de bovengrens competitief blijven.

Het bedrag van 2,6 miljard frank is gebaseerd op de veronderstelling dat alle middelen – ook de huidige uit reclame – uit de dotatie komen. De 2 miljard frank zal met vier procent stijgen door indexering. Bovendien kan de reclamemarkt stabiel blijven en dan hadden wij kunnen blijven groeien aan het huidige tempo wat leidt tot 2,6 miljard. Het is

dus hypothetisch, maar misschien niet onrealistisch.

Mevrouw Marijke Dillen : De heer De Graeve heeft een duidelijke opdracht gekregen van minister-president Dewael : de media spelen een belangrijke rol in de strijd tegen extreem-rechts en de journalist die deze rol wil waarmaken, dient het Vlaams Blok kritisch te benaderen. Mijn partij wordt duidelijk genoemd.

De heer Bert De Graeve : Ik heb minister-president Dewael de voorbije vier jaar nooit ontmoet over de VRT, en heb dan ook geen opdracht gekregen.

Minister Dirk Van Mechelen : Ieder politicus heeft het recht zijn mening te uiten. Het is aan de onafhankelijke nieuwsredactie te beslissen wat ze daarmee doen.

Mevrouw Marijke Dillen : Maar ik lees ook in De Morgen en in De Standaard hoe de heer De Graeve in zijn vraag naar extra middelen duidelijk verwijst naar de oproep van minister-president Dewael. Hij heeft het over minder democratische partijen en over de noodzaak om een dam op te werpen tegen extreem rechts. U bedoelt daar het Vlaams Blok mee. Nergens heb ik een rechtzetting gelezen.

Eigenlijk zou ik dat niet mogen aanklagen. Doe maar voort. De resultaten zijn immers duidelijk. Veel burgers ergeren zich aan de manier waarop wij behandeld worden en zo drijft u de burger in onze handen. Eigenlijk moet ik u danken.

De heer Marino Keulen : Mijn tussenkomst over de audiovisuele sector was geen klacht, wel een bekommernis. De VRT heeft immers een lange traditie in het geven van kansen aan jong talent.

Wij hebben vertrouwen in de e-VRT. Mijn technische kennis is weliswaar beperkt, maar men houdt blijkbaar rekening met de menselijke geest. De toekomst biedt voldoende kansen die u met beide handen aangrijpt. U bent goed bezig.

De heer Jo Vermeulen : Ik begrijp dat u met sommige cineasten een en ander hebt meegemaakt.

Maar ik wil mij aansluiten bij de minister : de zaken evolueren, de sector organiseert zich, en we kunnen maar beter tot een goede samenwerking komen. Geef die asjeblief een kans.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik zal de Vlaamse regering morgen vragen het voorstel definitief goed te keuren zodat de agenda kan worden vastgelegd voor de definitieve ondertekening van de beheersovereenkomst.

De verslaggever,

Jo VERMEULEN

De voorzitter,

Jos STASSEN
